

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑψηλοτάτας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμένου Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἑσωτερικοῦ	Ἑξωτερικοῦ
Ἐτησίᾳ . . . . . δρ. 12.—	Ἐτησίᾳ . . . . . φρ. 15.—
Ἑξαμήνου . . . . . » 6,50	Ἑξαμήνου . . . . . » 8.—
Τριμήνου . . . . . » 3,50	Τριμήνου . . . . . » 4,50

Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός.

Περίοδος Β'.—Τόμος 26ος

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 6 Ἀπριλίου 1919

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἑσωτερικ. λεπ. 30. Ἑξωτερικ. λεπ. 35
Φόλλα προηγουμένων ἔτων, ἐπίσης λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπιδίου δρ. 88, παρὰ τὸ Βαρθολομαῖον

Ἔτος 41ον.—Ἀριθ. 19

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΝΕΚΤΟΡ ΜΑΛΟΤ

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'. (Συνέχεια)

Ἄ, τί διαφορὰ ἀπὸ τῆς βραστῆς πατάτες τῆς παραμάνας μου ὡς τῆς γκελατίνης, τίς κρέμες καὶ τὰ παστίτσια, πού ἔκανε ἡ μαγειρίσσα τῆς κυρίας Μίλλιγκαν! Καὶ τί διαφορὰ ἀπὸ τῆς μακρινῆς, τίς ἀτελείωτες ἐκεῖνες πεζοπορεῖες στὴ λάσπη, μετὰ τὴν βροχή, μετὰ τὸν ἥλιο, πίσω ἀπὸ τὸν ἀρκετικό μου, ὡς τὰ θελητικά αὐτὰ ταξείδια μετὰ τὸν Κύριο!

Γιὰ νὰ εἶμαι ὅμως δίκιος πρὸς τὸν ἐκυτό μου, πρέπει νὰ πῶ πῶς ἡ ψυχικὴ εὐτυχία τῆς νέας μου ζωῆς μ' εὗρεκε πρὸς εὐαίσθητο παρὰ οἱ ὕλικές της ἀπολαύσεις. Γιατί ὅσο καλὰ κι' ἂν ἦταν τὰ φαγιά καὶ τὰ γλυκίσματα τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, ὅσο εὐχάριστο μοῦ ἦταν νὰ μὴν ὑποφέρω πιά ἀπὸ πεῖνα, ἀπὸ κρύο, ἀπὸ ζέστη, πολὺ καλύτερα καὶ πολὺ πρὸς εὐχάριστα γιὰ τὴν ψυχὴ μου ἦταν τὰ αἰσθήματα πού τὴν πλημμύριζαν!

Δυὸ φορές ὡς τότε εἶχα ἰδῆναι σπάζουν ἢ νὰ λύνονται οἱ δεσμοὶ πού μ' ἔδεναν μετὰ τὸν ἀγαπητὸν μου: τὴν μητέρα, ὅταν μετὰ ἀπὸ τὴν μάνα-Μπαρμπερίνα τὴν ἄλλη, ὅταν χωρίσθηκα τὸν Βιτάλη. Κι' ἔτσι δυὸ φορές εἶχα βρεθῆναι τὸν κόσμον μονάχος, χωρὶς προστασία, χωρὶς στήριγμα, χωρὶς ἄλλους φίλους ἀπὸ τὴν ζωὴν μου.

Καὶ νὰ βρισκῶ τώρα, στὴν ἐρημίᾳ μου καὶ στὴν ἀπόγνωση, δυὸ ἀνθρώπους πού νὰ μοῦ δείχνουν τόση συμπάθεια, τόση στοργή: μιὰ γυναῖκα, μιὰ ὠραία κυρία, γεμάτη γλυκιά, καλοσύνη καὶ τρυφερότητα, κι' ἕνα παιδί στὴν ἡλικία μου τόσο καλὸ, πού νὰ μετὰχειρίζεται ὡς ἀδελφὸν τοῦ!

Τὴν χαρὰ, τὴν εὐτυχίαν, γιὰ μιὰ καρδιά ὡς τὴ δική μου, πού εἶχε ἀνάγκη νὰ γαπῇ!

Πέστες φορές, κοιτάζοντας τὸν ἄρρωστο Ἀρθούρο, ξαπλωμένο στὸ σανίδι τοῦ, γλυμὸ κι' ἀδύνατο, τοῦ ζήλευα τὴν εὐτυχίαν, ἐγὼ πού ἤμουν γεμάτος ὑγείαν καὶ δύναμιν!

Δὲν τοῦ ζήλευα ὅμως οὔτε τὰ πλούτη του, οὔτε τὰ βιβλία του, οὔτε τὰ παιχνίδια του, οὔτε τὸ πλοῖο του· τὴν ἀγάπην μόνον, πού τοῦδεῖχε ἡ μητέρα του.

Τὴν εὐτυχισμένην πού θὰ ἦταν νὰ τὸν ἀγαποῦν ἔτσι, νὰ τὸν φιλοῦν δέκα, εἴκοσι φορές τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ μπορῇ κι' αὐτὸς νὰ γαλιᾷ καὶ νὰ φιλῇ μετὰ τὴν καρδιά του τὴν ὡμορφὴν ἐκείνην κυρία, τὴν μητέρα του, πού ἐγὼ μόλις τολμοῦσα νὰ γγγίζω τὸ χεῖρ της, ὅταν μοῦ τὸ ἔδινε!

Καὶ τότε συλλογιζόμουν μελαγχολικά, πῶς ἐγὼ ποτὲ δὲν θάχα μιὰ μητέρα, πού

ποτὲ οὔτε μητέρα, οὔτε ἀδελφὸν, οὔτε οἰκογένειαν, ἔπρεπε νὰ εἶμαι εὐχαριστημένος, εὐτυχισμένος, νὰ ἔχω τουλάχιστον φίλους. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἤμουν πολὺ.

Μὰ ὅσο γλυκεία κι' ἂν ἦταν ἡ καινούργια μου ζωὴ, γρήγορα ἀναγκάσθηκα νὰ τὴν ἀφίσω, γιὰ νὰ γυρίσω στὴν παλιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὁ Βιτάλης με χρειάζεται.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε γρήγορα μ' αὐτὸ τὸ ταξίδι κι' ἐπλησίαζε ἡ στιγμή πού ὁ κύριός μου θάβγαινε ἀπὸ τὴν φυλακή. Αὐτὸ γιὰ μένα ἦταν καὶ χαρὰ κι' ἀνθυγία. Κι' ὅσο ἀπομακρυνόμασταν ἀπὸ τὴν Τουλούζαν, τόσο περισσότερο τὸ συλλογιζόμουν.

Ὁρατὸ βέβαια ἦταν νὰ ταξιδεύω μετὰ τὸν «Κύκνον» χωρὶς κόπον καὶ χωρὶς φροντίδα· μὰ ὅσο ὕστερα θὰ ἦμουν ὑποχρεωμένος, γιὰ νὰ γυρίσω, νὰ κάμω μετὰ τὰ πόδια ὅσο δρόμον εἶχα κάμει μετὰ τὸ πλοῖο. Κι' αὐτὸ δὲν θάταν καθόλου ὥρατο! οὔτε κρεβάτι πια, οὔτε κρέμες, οὔτε παστίτσια, οὔτε βεγγέρες γύρω στὸ τραπέζι.

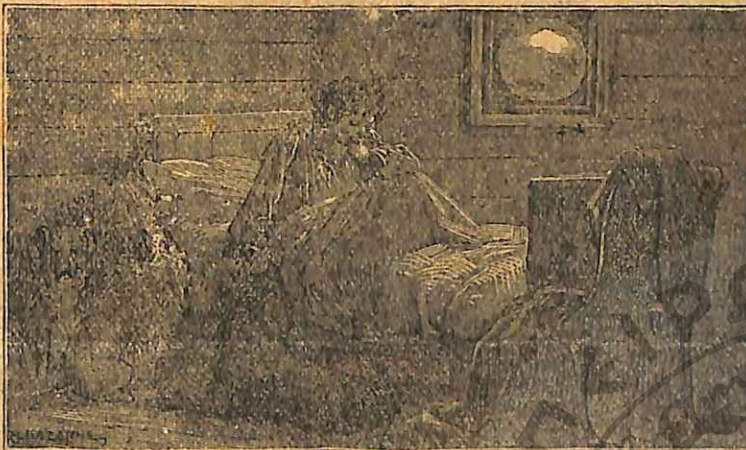
Μὰ κεῖνο πού με λυποῦσε περισσότερο, ἦταν πού ἔπρεπε νὰ χωρισθῶ τὸν Ἀρθούρο καὶ τὴν κυρία Μίλλιγκαν. Θὰ τοὺς ἔχανα κι' αὐτοὺς ὅπως τὴ μάνα-Μπαρμπερίνα. Δὲν θάγαποῦσα λοιπὸν καὶ δὲν θάγαπίζομουν ποτέ, παρὰ γιὰ νὰ χωρίζομαι σκληρὰ ἀπὸ κείνους, πού ἤθελα νὰ περάσω μαζί τους ὅλη μου τὴν ζωὴ; Ὡ, ἂν ἦταν τρόπος νὰ ἤμασταν πάντα ἐνωμένοι!...

Μιὰ μέρα, τέλος πάντων, ἀποφάσισα νὰ φανερῶ τὴν ἀνθυγίαν μου εἰς τὴν κυρία Μίλλιγκαν καὶ νὰ ρωτήσω πόσος καιρὸς χρειάζονταν νὰ γυρίσω εἰς τὴν Τουλούζαν, γιὰτ' ἤθελα νὰ βρεθῶ μπροστὰ εἰς τὴν πόρταν τῆς φυλακῆς τὴν στιγμήν πού θάβγαινε ὁ κύριός μου.

Ἀμὰ ἄκουσε νὰ μιῶν γι' ἀναχώρησιν, ὁ Ἀρθούρος ἔβγαλε τῆς φωνῆς:

— Δὲ θέλω νὰ φύγῃ ὁ Βιτάλης!...

Τοῦ ἀποκρίθηκα πῶς δὲν ἐξουσίαζα τὸν ἐκυτό μου, πῶς οἱ δικοὶ μου με

«Ἦταν ἡ πρώτη κακὴ νύχτα πού περνοῦσα ἐπὶ τὸν Κύκνον...» (Σελ. 146.)

νὰ με φιλῇ καὶ νὰ τὴν φιλῶ. Μπορεῖ καμμιὰ μέρα νὰ ξανάβλεπα τὴ μάνα-Μπαρμπερίνα, κι' αὐτὸ θὰ μοῦκανε μεγάλη χαρὰ· μὰ τώρα πιά δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τὴν βλέω ὅπως πρῶτα «καμμιὰ», ἀφοῦ ἤξερα πῶς δὲν εἶναι...

Μονάχος θάμουν πάντα, μονάχος!

Ἡ ἰδέα αὕτη μ' ἔκανε νὰ αἰσθάνομαι ἀκόμη βαθύτερα τὴν σημερινήν μου εὐτυχίαν κοντὰ εἰς τὴν κυρία Μίλλιγκαν καὶ τὸν Ἀρθούρον πού μάγαπεύσαν.

Δὲν ἔπρεπε νὰ εἶμαι πολὺ ἀπαιτητικὸς ὅσο γιὰ τὸ μερικὸν τῆς εὐτυχίας μου ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον· κι' ἀφοῦ δὲν θὰ εἶχα

εἶχαν παρχωρήσει στὸ σινιὸρ-Βιτάλη καὶ πῶς χρωστοῦσα νὰ ξαναμπῶ στὴν ὑπηρεσία του τὴν ἡμέρα πού θὰ μὲ χρειάζονταν.

Μιλοῦσα γιὰ τοὺς δικούς μου, χωρὶς ὅμως νὰ λέω πῶς δὲν ἦταν καθυστερὸς ὁ πατέρας μου κι' ἡ μητέρα μου, γιατί τότε θάπρεπε νὰ πῶ καὶ πῶς ἦμουν παιδί πού τὸ βρήκαν στὸ δρόμο. Καὶ δὲν ἤθελα.

—Μαμά, πρέπει νὰ κρατήσουμε τὸ Ρεμῆ! ἐξακολούθησε ὁ Ἀρθούρος, πού, ἐκτός ἀπὸ τὸ μᾶθημά, αὐτὸς ἦταν κύριος τῆς μητέρας του καὶ τὴν ἔκανε ὅπως ἤθελε.

—Κι' ἐγὼ θάθελα πολὺ νὰ κρατήσουμε τὸ Ρεμῆ, ἀποκρίθηκε ἡ κυρία Μίλλιγκαν, πού τὸν ἐσυμπάθησε ὅπως κι' ἐγώ. Μὰ γιὰ νὰ τὸν κρατήσουμε, χρειάζονται δυὸ πράγματα: πρῶτο, νὰ θέλῃ ὁ Ρεμῆς...

—Ἄ, ὁ Ρεμῆς θέλει! τὴν ἔκοψε ὁ Ἀρθούρος. Ἀλήθεια, Ρεμῆ; δὲν θέλεις νὰ μείνῃς μαζί μας καὶ νὰ μὴν πᾶς στὴν Τουλούζα;

—Δεύτερο, ἐξακολούθησε ἡ κυρία Μίλλιγκαν χωρὶς νὰ περιμείνῃ, τὴν ἀπάντητή μου νὰ δεχθῇ ὁ κύριός του νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὰ δικαίωμά του...

—Ὁ Ρεμῆς νὰ πῇ πρῶτα, ὁ Ρεμῆς! ἐφώνησε πάλι ὁ Ἀρθούρος.

Ὁ Βιτάλης βέβαια στάθηκε πολὺ καλὸς γιὰ μένα καὶ τοῦ χρωστοῦσα εὐγνωμοσύνη τόσο γιὰ τίς φροντίδες του ὅσο καὶ γιὰ τὰ μαθήματά του. Μὰ δὲν χωροῦσε καμιὰ σύγκριση ἀνάμεσα στὴ ζωὴ πού ἔκανα κοντὰ του καὶ ἡ αὐτὴ πού μοῦ ἐπρόσφερε ἡ κυρία Μίλλιγκαν. Ἐπειτα, — κι' αὐτὸ δὲν τῶλεγα χωρὶς τύψη, —σύγκριση δὲν χωροῦσε οὔτε ἀνάμεσα στὴν ἀγάπη πού αἰσθανόμουν γιὰ τὸν Βιτάλη, καὶ ἡ αὐτὴ πού ἔτρεφε γιὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν καὶ τὸν Ἀρθούρο.

Ἰσως δὲν ἔκανα καλὰ νὰ προτιμῶ ἀπὸ τὸν κύριό μου αὐτοὺς τοὺς ξένους, πού τοὺς ἐγνώριζα τόσο λίγο· μὰ ἔτσι ἦταν, ἀγαποῦσα ὑπερβολικὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν καὶ τὸν Ἀρθούρο!

—Πρὶν ἀπαντήσῃ, ἐξακολούθησε ἡ κυρία Μίλλιγκαν, ὁ Ρεμῆς πρέπει νὰ σκεφθῇ, πῶς δὲν τοῦ προτείνω μόνο μιὰ ζωὴ διακτεδᾶται καὶ ταξιδιῶν, ἀλλὰ καὶ μιὰ ζωὴ ἐργασίας. Ὁ χρειαζομένη νὰ μελετήσῃ, νὰ κοιτᾷ, νὰ σκύβῃ πολὺ ἀπάνω σὲ βιβλία, νὰ κολοιούτῃ τὸν Ἀρθούρο στὰ μαθήματά του. Ἀς τὸ βάλῃ λοιπὸν κι' αὐτὸ στὴ ζυγαριά, μαζί με τὴν ἐλευθερίαν πού θάξω, ἂν ἐγώριζε ὅπως πρῶτα στοὺς δρόμους.

—Δὲν ὑπάρχει ζυγαριά, εἶπα τότε ἐγώ. Σὲς βεβαιώνω, κυρία, πῶς ἐννοῶ ὅλη τὴν ἀξία αὐτοῦ πού μοῦ προτείνετε.

—Βλέπεις λοιπὸν, μαμά; ἐφώνησε μετὰ ὁ Ἀρθούρος. Ὁ Ρεμῆς θέλει!

Ἦταν φανερό πῶς τὸν ἔβγαλ' ἀπὸ τὴν ἀνησυχία, γιατί, τὴν στιγμή πού ἡ μητέρα του μιλοῦσε γιὰ βιβλία, γιὰ μαθήματα καὶ γιὰ μελέτη, τὸν εἶδα πού ἀνησυχῆσε πολὺ. Ἄν ἔλεγα ὅχι;... Κι'

αὐτὸς ὁ φόβος ἦταν φυσικώτατος γι' αὐτόν, πού ἀποστρέφονταν τόσο τὰ βιβλία. Ἐγὼ ὅμως τὰ βιβλία τ' ἀγαποῦσα δὲν με τρώμει, με τραβοῦσαν καὶ τὰ λίγα ἐκεῖνα πού πέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια μου, μοῦ εἶχαν δώσει περισσότερὴ εὐχαρίστηση παρὰ κόπο. Γι' αὐτὸ ἡ πρόταση τῆς κυρίας Μίλλιγκαν μ' ἔκανε ἀληθινὰ εὐτυχισμένη κι' ἦμουν πολὺ εὐλαβική, ὅταν τὴν εὐχαριστοῦσα γι' αὐτή. Ἄν δέχονταν κι' ὁ Βιτάλης, θὰ μπορούσα νὰ μείνω στὸν Κύννο. Δὲν θάβρινα τὴν ὥρα αὐτὴ ζωὴ, δὲν θάποχωρίζομαι τὸν Ἀρθούρο καὶ τὴν μητέρα του.

—Ὡστε δὲν μᾶς λείπει τώρα, εἶπε ἡ κυρία Μίλλιγκαν, παρὰ ἡ συγκατάθεση τοῦ κυρίου σου. Θὰ τοῦ γράψω, ἂν θέλῃ νᾶλθῃ νὰ μᾶς βρῇ στὴ Σέττη, γιατί δὲν μπορούμε νὰ γυρίσουμε μῆεις στὴν Τουλούζα. Ὁ τὸν στείλω καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιῶν καὶ τὰ τοῦ ἐξηγήσω ποιοὶ λόγοι μᾶς ἐμποδίζουν νὰ πάρουμε τὸ σιδηρόδρομο. Ἐτσι ἐλπίζω νὰ θελήσῃ νᾶλθῃ. Κι' ἂν δεχθῇ τὴν πρότασή μου, τότε θὰ συνεννοηθῶ με τοὺς γονεῖς τοῦ Ρεμῆ, γιατί κι' αὐτοὶ πρέπει νὰ ρωτηθοῦν.

Ὡς ἐδῶ, ἡ συνομιλία πῆγε γιὰ μένα θαυμάσια, λές καὶ τὴν ὠδηγοῦσε ἡ καλή μου Μοῖρα μετὰ τὸ μαζικό της ραβδί. Μὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια με ξαναγύρισαν ἀπὸ τὸ νῆπιό μου μετὰ πλανοῦσε, στὴ θλιβερὴ πραγματικότητα.

Νὰ ρωτηθοῦν οἱ γονεῖς μου! Μὰ βέβαια, πού αὐτοὶ θάλεγον τότε καίνο πού ἐγὼ ἤθελα νὰ μείνῃ κρυμμένο! Ἡ ἀλήθεια θὰ φανερώσουνταν: Παιδί πεταμένο στὸ δρόμο, ἔκθετο!

Ὁ Ἀρθούρος, ἡ ἴδια ἡ κυρία Μίλλιγκαν ἴσως, δὲν θὰ μὲ θέλανε πιά! Τῆχτα ὁλωςδιόλου καὶ στεκόμουν ἄφωνος καὶ τραγικὸς.

Ἡ κυρία Μίλλιγκαν με κοιτάζε ἐκπληκτικὰ καὶ θέλησε νὰ μὲ κάμῃ νὰ μιλήσω· μὰ δὲν τολμῶσα νὰ ἀποκριθῶ στίς ἐρωτήσεις της. Τότε, νομίζοντας βέβαια πῶς ταράχθηκε ἐπὶ γιὰ τὸ ὁλοκλήρωμα ὁ ἀρεντικός μου, πού μπορούσε καὶ νὰ μὲ πᾶρῃ, δὲν ἐπέμεινε περισσότερο.

Τὸ καλὸ ἦταν πού αὐτὰ γίνονταν βράδυ, λίγη ὥρα πρὶν πλαγιασούμε. Μπορεῖται λοιπὸν νὰ ξεφύγω τὰ περίεργα βλέμματα τοῦ Ἀρθούρου καὶ νὰ κλεισθῶ στὴν καμπίνα μου, με τοὺς φόβους μου καὶ με τίς τρέψεις μου.

Ἦταν γι' αὐτὴν κακὴ νύχτα πού περνοῦσα στὸν Κύννο· μὰ ἦταν πολὺ κακὴ, μακρὰ, ἀτέλειωτη, γεμάτη ἀγωνία.

Τὶ νὰ πῶ; τί νὰ κάμω; Δὲν εἴδισκα τίποτα.

Κι' ἀρῶ ἔκαστα καὶ ξανάκαμα χίλιες φορές τίς ἴδιες σκέψεις, ἀρῶ πῆρα ἕνα σωρό, τίς πρὸ ἀντιθέσεις, ἀποράσεις, σκαμνίσματα ἐπὶ τοὺς στήν πρὸ εὐκολία καὶ καὶ στήν πρὸ ἀσφάλεια: νὰ μὴν κάμω καὶ νὰ μὴν πῶ τίποτα! Ναι, θάβρινα τὰ

πράγματα νὰ τραβήξουν μονάχα τους, κι' ὅ,τι ἔδωκεν θὰ τὸ δεχόμουν.

Ἰσως, ἔλεγα, ὁ Βιτάλης δὲν ὀλοῦσε νὰ μᾶς ἔλθῃ κι' αὐτὸ ἡ ταραχμένη ψυχὴ μου καὶ τὸ φοβόμουν καὶ τὸ ἐπιθυμοῦσε. Ἄν ἦταν ἔτσι, θάρευγα μαζί με τὸν Βιτάλη καὶ δὲν θὰ χρειάζονταν τότε νὰ φανερωθῇ ἡ ἀλήθεια.

Γιατί τότε μὲ τρώμει αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, — ἡ φρικτὴ ὅπως τὴν ἐνόμιζα, — ὅτι ἐφθασα νὰ εὐχουμὶ ὁλόψυχα νὰ μὴ δεχθῇ ὁ Βιτάλης τὴν πρότασή της κυρίας Μίλλιγκαν, νὰ μὴ συμφωνήσουν μεταξὺ τους γιὰ μένα.

Ἐτσι θάναγκάζομαι βέβαια νὰ ρωτήσω τὸν Ἀρθούρο καὶ τὴν μητέρα του καὶ ἴσως δὲν θὰ τοὺς ξανάδεκα ποτέ· μὰ τοῦλάχιστα δὲν θὰ μάθαιναν τί ἦμουν...

Ὡστόσο ἡ κυρία Μίλλιγκαν ἔγραψε τὸν Βιτάλη κι' ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἔλαβε ἀπάντησή. Σὲ λίγες γραμμὲς ὁ κύριός μου ἔλεγε πῶς δέχονταν τὴν πρόκλησή καὶ πῶς θὰ ἐφθανε στὴ Σέττη τὸ ἐρχόμενο Σάββατο μετὰ τὸ τραῖνο τῶν δυῶν.

Με τὴν ἀδεια τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, πῆρα τὰ σκυλιὰ καὶ τὸν Καρδούλη καὶ πῆγα νὰ τὸν περιμένω στὸ σταθμό.

Τὰ σκυλιὰ ἦταν ἀνήσυχα, σὰ νᾶξεραν κάτι, ὁ Καρδούλης ἀδιάφορος κι' ἐγὼ φοβερὰ συγκινημένος. Τί πάλη γίνονταν στὴν ἀμύθητη ψυχὴ μου!

Στάθηκεν σὲ μιὰν ἀκρὴ, στὴν αὐλὴ τοῦ σταθμοῦ, κρατῶντας τὰ σκυλιὰ δὲ μένα καὶ τὸν Καρδούλη χωμένο στὸ σκακάκι μου, κι' ἐπερίμενα χωρὶς νὰ βλέπω καλὰ τί γίνονταν γύρω μου.

Τὰ σκυλιὰ με εἰδοποίησαν πῶς τὸ τραῖνο ἐφθασε καὶ πῶς εἶχαν μωριστῶν τὸν κύριό μας. Αἰσθάνθηκα ἄξαφνα νὰ με τραβοῦν μπροστὰ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεχα νὰ τὰ κρατῶ καλά, μούφυγαν. Ἐτρεχαν με γαυγίσματα χαρᾶς καὶ ἐλίγο τὰ εἶδα νὰ πηδοῦν γύρω στὸν Βιτάλη, πού εἶχε παρουσιασθῇ μετὰ τὴν συνεισμένη του φορεσιά. Πρὸ γρήγορος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, ὁ Κάπης ὤρμησε στὴν ἀγκαλιά του, ἐνῶ ὁ Ζερμπίνος κι' ὁ Δούλη πιάνονταν ἀπὸ τὰ πόδια του.

Πλησιάζα κι' ἐγὼ καὶ τότε ὁ Βιτάλης ἀρπώνοντας χάμω τὸν Κάπη, μ' ἐστρεφῆ στὴν ἀγκαλιά του καὶ, γιὰ πρώτη φορά με φίλησε στὸ μάγουλο, λέγωντας: —Μποῦν ντί, πὸ βερό κάρδ.

Σκληρὸς σὲ μένα ὁ Βιτάλης δὲν ἦταν ποτέ· μὰ ποτὲ καὶ τόσο τρυφερός. Γι' αὐτὸ τὸ ἀτυχεῖστο φίλὶ του, στήν κατὰ στατὴ μάλιστα πού βοισκόμουν, με συγκίνησε πολὺ καὶ μοῦ ἀνέβασε τὰ δάκρυα στὰ μάτια.

Τὸν κοιτάζα κι' ἔδρισκε πῶς ἡ φυλακὴ τὸν εἶχε γεράσει πολὺ. Τὸ κορμί του εἶχε καμπουριάσει, τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμό, τὰ χεῖλη του ξεθαμμένα.

—Με βρίσκεις ἀλλαγμένο, Ρεμῆ; μοῦ εἶπε. Ἐ, ἡ φυλακὴ εἶναι κακὴ καὶ

τοῖα κι' ἡ στενοχώρια κακὴ ἀρρώστεια. Ἀς εἶναι, τώρα πάλι θὰ ξεγυρίσω.

Ἐπειτα, ἀλλάζοντας θέμα:

—Κι' αὐτὴ ἡ κυρία πού μοῦ γράφει, με ρώτησε, πῶς σ' ἐγνώρισε;

Τὸν διηγήθηκα πῶς ἀπάντησα τὸν «Κύννο» καὶ πῶς, ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, ἴδωκα μετὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν καὶ μετὰ τὸ γυῖο της. Ὅσα εἶχαμε ἰδῇ, ὅσα εἶχαμε κάμει, ὅλα τὰ εἶπα.

Ἡ διήγησή μου ἦταν πολὺλογη, γιατί φοβόμουν νὰ ἐφθῶ στὸ τέλος καὶ νὰ γλῆξω ἕνα θέμα πού τόσο με στενοχωροῦσε. Πῶς θὰ μπορούσα νὰ πῶ τὸν κύριό μου, ὅτι ἐπιθυμοῦσα νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν ὥστε νὰ με κρατήσουν;

Μὰ δὲν ἀναγκάσθηκε νὰ τοῦ κάμω τέτοια ὁμολογία, γιατί πρὶν τελειώσω τὴν διήγησή μου, ἐφάσαμε στὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου κατοικοῦσε ἡ κυρία Μίλλιγκαν. Ἐπειτα κι' ὁ Βιτάλης δὲν μοῦ εἶπε τίποτα γιὰ τὸ γράμμα της οὔτε γιὰ τὴν πρότασή πού θὰ τοῦκανε ἴσως μ' αὐτὸ τὸ γράμμα.

—Κι' αὐτὴ ἡ κυρία με περιμένει; με ρώτησε ὅπως μὴ κάμω στὸ ξενοδοχεῖο.

—Μάλιστα, νὰ σᾶς πᾶω στὴν ἀμαρὰ της.

—Περὶτό. Πές μου τὸν ἀριθμὸ καὶ τάσου ἐδῶ νὰ με περιμένῃς μετὰ τὰ σκυλιὰ καὶ με τὸν Καρδούλη.

Ὅταν μιλοῦσε ὁ κύριός μου, δὲν συνήθιζα ν' ἀντιλέγω καὶ νὰ συζητῶ μ' αὐτὴ τὴν φορὰ καὶ θέλησα νὰ πῶ. Μοῦ φαίνονταν τόσο φυσικὸ καὶ δίκιο, νᾶμαι κι' ἐγὼ μπροστὰ, στὴν ὁμιλία πού θάκανε μετὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν. Ὁ Βιτάλης ὅμως μ' ἕνα νεῦμα μοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα κι' ἔτσι ἀναγκάσθηκε νὰ καθῶ ὡς ἕνα πάγκο, ἐκεῖ στὴν πόρτα τοῦ ξενοδοχείου, καὶ νὰ περιμένω μετὰ τὰ σκυλιὰ.

Καὶ τὰ σκυλιὰ θέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Μὰ ὅσο ἀντιστάθηκε ἐγὼ τῇ διαταγῇ του, ἄλλο τόσο κι' αὐτὰ. Ὁ Βιτάλης ἤξερε νὰ προστάξῃ.

Μὰ γιατί τάχα δὲν ἤθελε νὰ εἶμαι κι' ἐγὼ, τώρα πού θὰ μιλοῦσε μετὰ τὴν κυρία Μίλλιγκαν;

Δὲν πρόφθασα νὰ λύσω τὸ καινούργιο αὐτὸ πρόβλημα, γιατί σὲ λίγα εἶδα τὸν Βιτάλη νὰ κατεβαίνει.

—Πήγαινε νὰ ποχαιρετήσῃς τὴν κυρία, μοῦ εἶπε, καὶ σὲ περιμένω ἐδῶ. Φεύγουμε σὲ δέκα λεπτά.

Στάθηκεν ἄφωνος κι' ἀκίνητος.

—Ἐ! μοῦ φώναξε, ἀρῶ περιμένε λίγες στιγμὲς. Δὲν ἀκουσε τί σοῦ εἶπα; Τί στέκεσ' ἔτσι σὰν ἄγχαλμα; Κάμε γρήγορα!

Ἀπὸ τὸν καιρὸ πού εἶμασθε μαζί, πρῶτη φορὰ μοῦ μίλησε τόσο ἀποτομα.

Ἐκίνησα γιὰ νὰ νᾶνῶ, μηχανικά, χωρὶς νὰ καταλάβω.

Μὰ μόλις ἔκαμα λίγα βήματα πρὸς τὴν σκάλα, στάθηκεν πάλι καὶ ρώτησα:

—Τί εἶπατε λοιπὸν;

—Εἶπα πῶς σὲ χρειάζομαι καὶ πῶς κι' ἐσύ χρειάζεσαι μένα. Γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ σὲ δώσω ὡς αὐτὴ τὴν κυρία. Πήγαινε τώρα καὶ γύρισε γρήγορα.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Ἦλθαν πρῶτα τὰ Μπουρμπουλία, τὰ Μαμουνία, τὰ Σκαθάρια, τὰ Ζουζούνια, καὶ προβάλανε χαζὰ, ἀπὸ φλοῦδες καὶ κελύφια· ἀπ' τὴ Μάννα τὴ μεγάλη, κάθε σπιθαμὴ, κάθε σχισμὴ, ἔδλεπε κι' ἕνα φυντάνι, κι' ἕνα πλάσμα προφαντὸ νὰ προβάλλῃ καὶ νὰ στάνῃ.

Εἶχανε μπροστὰ τοὺς βάλλει καπετάνο ἕνα Μπουρμπουλα τρανὸ, σοφὸ κεφάλι, Μπουρμπουλα ἴσως περσινὸ, πού ὅλα τᾶξερε καὶ μετὰ τὸ παραπάνω.

Δρόμος πήρανε καὶ δρόμο ἀρῆσαν, ἕνα πλάσμα θαμαστὸ, μιὰ Πεταλούδα, ἀπαντήσαν. Ἀπλῶνε στὸν ἥλιο τὰ φτερά της, λαμπερὰ φτερά, τάχα πῶς ἤθελε νὰ τὰ στεγνώσῃ, ἐνῶ ἦταν στεγνὰ (πλάσμα κούφιο, χωρὶς γνώση), μὰ ἴσως ἤθελε στ' ἀληθινὰ νὰ τὰ δῇ ὁ Μπουρμπουλας καὶ νὰ τὰ καμαρώσῃ (πλάσμα χωρὶς γνώση), γιατί ὁ ἥλιος ὁ καλὸς τῆς τάξε δώσει, ὅλα χρώματα καὶ χνούδια καὶ φανταχτερὰ καλοῦδια.

Μῆτε γύρισε νὰ δῇ τὰ Ζουδία, χοντροστρουμπουλα, κοντά. Μὰ τὰ Ζουδία τὴν κοιτοῦσαν, καὶ τὴν προσκυνοῦσαν, σὰ ζουδία εἶτε ἄθωα, εἶτε κουτά. Μὰ κι' ὁ Μπουρμπουλας τὴν γνῶρισε καὶ μετὰ λόγια ταπεινὰ τὴν καλωσόρισε.

[Ἀπόσπασμα] ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Η ΔΟΞΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (*)

1

Ἡ Δόξα ἀμάραντα στεφάνια πλέκει, Καινούργια τόπαια μᾶς τραγουδεῖ, Ἡ Νίκη δόξα ἔχει δειλά της στέκει, Κρατῶντας δάφνινο κλάδο κλαδεῖ.

2

Τὰ οὐράνια δώρ' αὐτῆς τὰ ἐξημένα, Τοῦ ἐνδόξου ἔθνους μᾶς θεοὶ παλμοί, Πάντο' ἀχώριστα μ' αὐτὸ ἐνωμένα, Πόντοι τοῦ αἰώνιοι, πόθοι θερμοί.

3

Δόξα, τραγουδῶντες γλυκὰ τραγούδια, Εὐπνησε, ἀνάψε παλμούς καύμους,

4

Ἐκεῖ, στὰ δόλοχρα φτερά τοῦ Χρόνου, Ποῦν' τὰ παλάτια μου τὰ μαχικά, Στὸν σμαραγδένιου μου αἰώνιου θρόνου, Ἑλλάς περὶ φανῇ, πάντα κοντά.

5

Σύ'σαι ἡ αἰγούλα τοῦ ὠραίου μου δρόμου Τῆς Τέχνης, τοῦ Λόγου ἀγνὴ πηγὴ,

(*) Τὸ ἐμπνευσμένον αὐτὸ ποίημα, ἔργον τοῦ διακεκριμένου καθηγητοῦ τοῦ Ἀ' Γυμνασίου Ἀθηνῶν κ. Γεωργίου Πυλαρίνου, ἀπηνέγκθη εἰς τὸ Παθὸν τοῦ ἔτους 1905, κατὰ τὴν σχολικὴν ἐορτὴν τῆς 25 Μαρτίου, ὅτε τοῦ δόξατος μαθητοῦ τῆς Ἀ' κ. Ἰωάν. Μαμαριδάδου.—Σ. τ. Α.

Σὺ ἔχθρος τοῦ Σκότους, ἐχθρὸς τοῦ Τρόμου, Τοῦ ὁμορφου Μάννα, Θεοῦ πνοή.

6

Πιστὴ στὰ βάσανα καὶ στοὺς θριάμβους, Σὲ στεφανώνω, Σ' ἀκολουθῶ.

7

Τὸ ἅγιο Σου φύσημα σπινθηροβόλο Πλάθει, μορφώνει, σκορπίζει φῶς. Προόδου ἄγγελος στὸν Κόσμον ὅλο Πού ἐκλεξέ κι' ἐστέλεις ὁ Θεὸς αὐτός.

8

Τὰ πρῶτα χρόνια μου τὰ εὐτυχισμένα Μὲ Σὲ ζυμώθηκαν, Ἑλλάς, μαζί. Τὰ πρῶτα μύρα μου τὰ ἐξημένα Τιμὲς καὶ Δόξες ἔχουσες Σὺ.

9

Παντοῦ τὰ ἔργα Σου μαγεύουν, λάμπουν, Παντοῦ ἡ πνοή Σου ζωογονεῖ.

10

Εἶδα μιὰ ἡμέρα τὴν θεῖαν Ἰδέαν Μεσ' στὸ γαλάζιο σου γλυκὸ οὐρανό, Πού σοῦ ἐπέταξε λουλούδια νέα Μὲ τ' ἀεράκι τὸ πρῶινό.

11

Καὶ τὰ λουλούδια γέννησαν Μούσες, Χάριτες, Ἐρωτες, Μοῖρες, Θεούς, Ἑλλάδα, Σ' ἀκούσα, γλυκολαλοῦσες Ἄλλα τραγούδια, ἄλλους σκοπούς.

12

Κι' ἀπὸ τὰ μάγια μορφὲς προβάλλουν, Τὸ Χρῶμα κόσμος δημιουργεῖ. Τρελλοὶ οἱ τόνοι κλαίει καὶ ψάλλουν, Μεθ' τὸ πνεῦμα, μεγαλουργεῖ.

13

Μαγεύει ἡ Τέχνη Σου μετὰ τὰ εἰδωλά της Ἡ Φύσις τρέχει καὶ Σὲ φιλεῖ.

14

Μετὰ τὴν ἀθάνατη γλυκεῖά Σου γλώσσα Φάλλουν Μούσες, λαλοῦν Θεοί, Τοῦ Λόγου θαύματα πλάθουν τόσοι, Αἰώνιοι φωστῆρες οἱ παλαιοί.

15

Γελοῦνε δάση, βουνὰ χορεύουν, Παίζουν ποτάμια, βράχια μιλοῦν, Θνητοὶ κι' ἀθάνατοι μαζί παλεύουν, Χαίρουν, θυμῶνουν, χαμογελοῦν.

16

Περὶσσα εὐγένεια καὶ εὐφρονα Πνεῦμα καὶ αἰσθημα ζωοποιούν.

17

Βοηοὺς καινούργιους, ἄλλες λατρεῖες σκορπᾷ στὴ γῇ Σου τὴν ἱερὰ, γεννᾷ ἡμίθεους, σπέρνει θυσιᾶς, Παρθένα ἡ κόρη Σου ἡ Ἐλευθερία.

18

Αἰῶνες πέρασαν, ἔθνη χαθήκαν, Τύραννοι, βαρβαροὶ σβύνουν καὶ πάν. Κι' ὅμως τὰ θαύματα παντοῦ σωθήκαν Καὶ Σὲ Νικήτρια ψάλλει τὸ Πᾶν.

19

Νὰ ὁ Παρθενῶνας, μάρτυς γιὰ Σένα, Νὰ Μαρθένωει σεπτὰ κορμιά, Γιγάντων ἑπὶ τὴν Εἰκοσιένα, Κυλίσ, Δοιράνη κι' Ἀγία Σοφία.

20

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΜΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΤΑΞΙΔΙ

Πρώτα είχα συνειθίσει στις έγνοιες του σπιτιού, που μαυρίζουν την καρδιά και τα νιάτα μαραζώνουν. Ένοιωθα καλά την κατάστασή μας. Και για το αυτό, άμα μου είπε η μάνα μου να ξεκοπώ από το σχολείο και να πάω στα Γιάννινα να δουλέψω, δεν τής είπα όχι.

Ο Γιάννης του Βάγγου, δέκα όχτω δέκα έννια χρονών παιδί, που ήταν υπάλληλος σ' ένα κουρετό στα Γιάννινα, μ'αε είπε μια μέρα, που ήταν στο χωριό, πως ήταν δική του έγνοια να μου βρή δουλειά, έφτανε μονάχα να κάνω την απόφαση. Και την απόφαση την κάναμε. Ξεκίνηκα από το σχολείο. Τετάρτη Δημοτικού ήμουν τότε. Τέσσερες μήνες είχα σ' αυτή την τάξη.

Ποιόν μήνα λοιπόν αποτραβήχτηκα, λογαριάστε μόνοι σας και βρείτε τον έσείς. Είναι εύκολος λογαριασμός.

* *

Η μάνα μου, την περισσότερη νύχτα, δεν κοιμήθηκε. Ζύμωσε μια κουλούρα από άραποσίτικο άλευρί, την έψησε με προσοχή να μη την κάψει κι' άψητη μ'ή την άφήση, και μου έτοιμασε κάτι ρουχαλάκια. Σαν ξημέρωσε, ήρθε και με ζύμνησε με γλυκόλογα και φιλιά.

Σηκώθηκα. Νύφηκα, ντύθηκα, έφαγα με τ'άλλα τ' αδέρφια μου, τη Λένη και τον Κωστούλα. Και θέλησα να φύγω άμέσως εκείνη την ώρα.

— Όχι, μου είπε η μάνα μου. Θα σταθής λίγο ακόμα, παιδί μου, ως πού να βγής ο ήλιος, να πέση το κρύο και να ζεσταθής η μέρα.

Δεκέμβρης μαθεύ.

Πρίν ξεκινήσω να φύγω, έκανα την προσευχή μου μπρός στο εικόνισμα του σπιτιού μας, δηλ. είπα το "Άγιος ό Θεός, το Πάτερ ήμών, έκανα τρεις μετάνοιες, φίλησα την εικόνα.

Κι' ήμουν έτοιμος.

Φιλήθηκα με τη Λένη την αδερφή μου.

— Να μου στείλεις ένα μαντήλι, μου είπε.

— Και σένα μαντήλι, και το Κωστούλα σκουφάκι, και της μάνας ποδιά να τη φορή τες γιορτές, είπα εγώ με το κεφάλι ψηλά και με σταθερή φωνή.

Η μάνα μου σφούγγιζε τα δάκρυά της. Ξαναφιλήθηκα πάλε με τ' αδέρφια μου.

Η μάνα μου με ξεπροβόδησε ως μιάν ώρα δρόμο. Και σ' όλο το δρόμο μ' όρμήνευε:

— Φρόνιμα και γλυκά μ' όλον τον κόσμο, μούλεγε. Και το μάστορή σου να τον τιμάς. Να μ'ή πιάνεσαι με κανένα. Με τον καλό τι λόγο σκλαβώνεις τον άλλο. Και το νοῦ σου πάντα στο Θεό. Αυτός είναι μεγαλόδυναμος κι' άμα έχεις

το νοῦ σου σ' αυτόν, θα σε βγάλει από κάθε δυσκολία. Το νοῦ σου στον Θεό. Τίμιος και μακρὰ από κακές συναναστροφές. Έτσι νάχης την εύχή μου, παιδί μου. Και πέτρες σαν πιάνης, μάλαμα να γένωνται. Έτσι να κάνης, παιδί μου, για νάχης την εύχή του Θεού και της Παναγίας πρώτα κι' ύστερα έμένα. Κι' ο Θεός να σ' αξιώση ν' αναστήσης το σπίτι μας, το ξεπεσμένο άρχοντικό. Κι' από κρύωμα να φυλάγεται. Γιατί με το κρύωμα έρχεται και κάθε άρρώστεια. Και σ'α ξένα σαν άρρωστήσης, ποίος θα σε κοιτάξει; Δεν είν' εκεί η μάνα σου. Σύρε, παιδί μου, στο καλό με την εύχή της Παναγίας.

Μου κρέμασε το σακκούλι στον ώμο. Μούβαλε στο χέρι δυο δραχμές. Με φίλησε δακρυσμένη και μ' άγκάλιασε σφιχτά.

— Άχ! παιδάκι μου, που σε στέλνω στον ξένο κόσμο...

— Σύχασε, μάνα, και μ'ήν κλαίς. Όλος ο κόσμος ταξιδεύονται.

Υστερα, αφού χωριστήκαμε κι' έκανα πέρα, έτρεξαν τα δάκρυά μου.

Μπορεί νάναι κανένας, που θα σκάσει, αν δε μάθης τί μούχε βάλει η μάνα μου μέσα στο σακκούλι. Λοιπόν για να προλάβω τέτοιο κακό, το λέγω: Κάτι ρουχαλάκια, την άραποσίτικη κουλούρα, δυο αυγά βραστά κι' ένα κρομμύδι.

Έρτά ώρες δρόμος από το χωριό μου έσκαμε τα Γιάννινα δεν μου φάνηκε καθόλου και μ' όλο το βάρος που είχε το σακκούλι μου. Περπατούσα κι' όνειρετόμουν. Κι' τ'όνειρό μου ήταν χαρούμενο κι' έβλεπα σ' αυτό ζωή εύτυχισμένη και ρόδινη. Και μέσα στ' όνειρό μου έφάνταζε ένα καλό σπίτι και μέσα σ' αυτό εγώ, η μάνα μου και τ' αδέρφια μου άξέγνοιστοι και γιορτοφορεμένοι.

* *

Ο Γιάννης του Βάγγου με πήγε σ' έναν φούρναρη. Σ' αυτόν θα δούλευα. Ο μάστορής μου αυτός θα ήταν. Κι' αυτός θα μ' έστελνε με την κανίστρα στο κεφάλι, να πουλώ κουλουράκια όξω στους δρόμους.

Με σήκωνε πρωί. Μούδινε την κανίστρα με τα κουλουράκια και δρόμο έξω. Στεκόμουνά όλο και σε σταυροδρόμια. Άποκει θα διάβαιναν παιδιά να πάνε στο σχολείο, παιδιά να πάνε στα μαγαζιά, όπου δούλευαν και χωριάτοπουλα θα περνούσαν άποκει με κότες και μ' αυγά για την αγορά. Άποκει θα διάβαιναν όλοι αυτοί. Έίκελ ήταν ή πιό καταλληλή θέση να πουλήσω τα κουλουράκια μου. Άποκει αν φανερώνονταν κι' η μάνα μου:

— Φρέσκα κουλουράκια!

Σαν το κρύο, που κάνει στα Γιάννινα το πρωί τον χειμώνα, δεν πιστεύω

πουθενά και πουθενά άλλοσ να κάνει! Σε τρυπάει της λίμνης ή ύγρασία. Ένα λεπτό καλτό, που φορούσα εγώ, τί ζέστα θα βαστούσε; Κρύωνα, χτυπούσαν τα δόντια μου, τα πόδια μου πονούσαν από το κρύο και μέσα στην καρδιά μ' άγγιζεν ο πόνος. Όχι! δεν ήταν από τον άέρα τα δάκρυά μου, γιατί άέρας δε φυσούσε, άλλ' από το τσουχτερό το κρύο κι' από τους πόνους των ποδιών μου. Κι' από το παράπονό μου πιό πολύ. Έχωνα τα χέρια μου κατάσαρκα στους κόρφους, κάτω από τις μασχάλες. Μ'α τα πόδια μου, που πάγωναν; Τα χτυπούσα κάτω στο καλδερίμι σαν τ'άλογο το νησιτικό, για να ζεσταθούν. Τράκ-τράκ έκαναν τα παλιά μου χοντροπαπούτσια. Έπαιρνα ύστερα την κανίστρα στο κεφάλι μου και με τα χέρια μου κατάσαρκα στους κόρφους, κινούσα να πάγω άλλο. Περπατούσα για να ζεσταθώ.

— Φρέσκα κουλουράκια.

Ηλιος πουθενά. Κρύο τσουχτερό! Το κορμί μου κρύο σαν το χιόνι. Τρέμω. Τα πόδια μου πιά δεν τα καταλαβαίνω. Τ' αυτιά μου αίμα λές θα στάζουν. Φωτιά, φωτιά, δυο κάρβουνα να ζεσταθώ, να ξεπαγώσω τα πόδια μου, τ' αυτιά μου, το κορμί μου, όλος να ζεσταθώ μια φορά. Άχ! τότε να περνούσε ή ώρα... Να χτυπούσαν οι καμπάνες μεσημέρι, να πήγαινα στο φούρνο να ζεσταινόμουν. Πού είσαι, μάνα μου;

[Έπειτα το τέλος] ΑΘ. Χ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

[Μυθιστόρημα υπό ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ]

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'. (Συνέχεια)

Ο Κύρος Σμιθ ανέβηκε τότε στον πάγκο του και τριγύρισε το φανάρι σε διάφορα μέρη του τοίχου εκείνου, που έχωριζε την κρύπτη από την κεντρική έστία του ήφαιστείου. Τί πάχος να είχε ο τοίχος αυτός; Έκατο πόδια ή δέκα; Κανείς δεν θα μπορούσε να π'ή. Δεν θα ήταν όμως και τόσο χονδρός, αφού οι υπόγειοι κρότοι ακούγονταν τόσο καθαρά.

Ο μηχανικός, αφού εξέτασε το τοίχωμα, ακολουθώντας μια οριζόντια γραμμή, έδεσε έπειτα το φανάρι σ' ένα κουπί κι' έτσι μπόρεσε να το εξετάση και ψιλότερα.

Έκει πάνω, από κάτι σχισμάδες σχεδόν άορατες (*), εξέφευγε ένας καπνός πνιγηρός, που βρώμιζε την άτμόσφαιρα της σπηλιάς. Σκασίματα έχαραζαν τον τοίχο και μερικά, που φαίνονταν πιό ζωηρά, έφθαναν ως κάτω, δυο-τρία μόνον πόδια ψηλότερ από το νερό της κρύπτης.

Ο Κύρος Σμιθ έμεινε πρώτα σκεπτι-

(*) Το εικόνα προηγουμένου φύλλου σελ. 147

κός. Έπειτα ψιθύρισε πάλι αυτά τα λόγια:

— Ναί, ο πλοίαρχος είχε δίκιο. Ναί, έδω είναι ο κίνδυνος και κίνδυνος φοβερός!

Ο Άυρτων δεν είπε τίποτα, παρά σ' ένα νεύμα του Κύρου Σμιθ ξανάπιασε τα κουπιά του και ύστερ' από μισή ώρα, οι δυο άποικοι έβγαιναν από την κρύπτη Δακκάρ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ο Κύρος Σμιθ έξηγει στους συντρόφους του τον κίνδυνο. — Το καράβι πρέπει να τελειώση. — Τελειωτά έπλοκωρη στη στάση. — Πάλη φωτιάς και νερού. — Τι μένει στην επιφάνεια του νησιού. — Άποφασίζεται να ρίξουν το καράβι στη θάλασσα. — Η νύκτα της 8 προς την 9 Ματίου.

Τάλλο πρωί, 8 Ιανουαρίου, αφού πέρασαν ένα ημερόνυκτο στη στάνη κι' έκαμαν ό,τι χρειαζούνταν εκεί, ο Κύρος Σμιθ κι' ο Άυρτων γύρισαν στο Γρανίτινο Παλάτι.

Άμέσως ο μηχανικός μάζεψε τους συντρόφους του και τους άνακοίνωσε, ότι ή νήσος Λίγκολν έτρεχε ένα πολύ μεγάλο κίνδυνο, που καμιά ανθρώπινη δύναμη δεν μπορούσε να τον άποτρέψη.

— Φίλοι μου, τους είπε, — κι' ή φωνή του μαρτυρούσε συγκίνηση βαθιά, — ή νήσος Λίγκολν δεν είναι από κείνες που θα διατηρηθούν όσο κι' ή σφαίρα της γής. Άργά ή γρήγορα θα καταστραφή. Κι' έπειδή ή αίτία της καταστροφής είναι μέσα της, τίποτα δεν θα μπορέση να την σώση.

Οι άποικοι κοιτάχθηκαν και κοίταξαν το μηχανικό. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν.

— Έξηγήτου, Κύρε! είπε ο Γεδεών Σπίλεττ.

— Έξηγοῦμαι, άποκρίθηκε ο Κύρος Σμιθ, ή καλύτερα, σ'ας μεταδίδω την έξηγήση που μου έδωσε ο πλοίαρχος Νέμος, στη μυστική εκείνη συνομιλία που κάναμε οι δυο μας.

— Ο πλοίαρχος Νέμος! έρώναξαν οι άποικοι.

— Ναί, και είναι ή τελευταία ύπηρεσία που θέλησε να μ'ας προσφέρει πρίν πεθάνη.

— Η τελευταία; έρώναξε ο Πέγκροφ. Δεν το πιστεύω! Να ιδήτε πού, και πεθαμένος, θα μ'ας προσφέρει κι' άλλες άκόμα!

— Μά τί σου είπε ο πλοίαρχος Νέμος; ρώτησε ο ρεπόρτερ.

— Μάθετέ το λοιπόν, φίλοι μου, άποκρίθηκε ο μηχανικός. Η νήσος Λίγκολν δεν είναι καμωμένη σαν τις άλλες του Είρηνικού Ωκεανού. Ο πλοίαρχος Νέμος παρατήρησε ότι, από μια ιδιαίτερη κατασκευή που έχει, μια μέρα θάνατιναχθούν τα υποδρύχια θεμέλιά της.

— Η νήσος Λίγκολν θάνατιναχθή! Όχι δά! έρώναξε ο Πέγκροφ, που με

όλο το σεβασμό που είχε για τον Κύρο Σμιθ, δεν μπόρεσε να μη σηκώση τους ώμους.

— Άκουσε, Πέγκροφ, εξακολούθησε ο μηχανικός, τί παρατήρησε ο πλοίαρχος Νέμος και τί εξακρίβωσε κι' εγώ, χθές που πήγα στην κρύπτη Δακκάρ. Αυτή ή κρύπτη προχωρεί, στα σπλάχνα του νησιού μας, ως το ήφαιστείο και δεν χωρίζεται από την κεντρική του έστία παρά μ' ένα τοίχωμα, που σχηματίζει το βάθος, να πούμε, της σπηλιάς. Το τοίχωμα λοιπόν αυτό είναι τώρα κατασχιμαμένο, καταρραγισμένο κι' από τις σχισμάδες του ξεφεύρουν τάετια που παράγονται μέσα στο ήφαιστείο.

— Λοιπόν; ρώτησε ο Πέγκροφ, που το μέτωπό του ζάρωσε δυνατά.

— Παρατήρησα, λοιπόν, ότι αυτές οι σχι-

σμάδες μεγαλώνουν όλοένα από την έσωτερική πίεση, ότι το τοίχωμα σχίζεται λίγο-λίγο και ότι άργά ή γρήγορα, άμα σχισθή άρκετά, θα περάση μέσα ή θάλασσα, που γεμίζει τώρα τη σπηλιά.

— Ωραία! έρώναξε ο Πέγκροφ, που έδοκίμασε να στειρευθ' άκόμα μια φορά. Η θάλασσα θα σβύση το ήφαιστείο και θα τελειώσουν όλα.

— Πραγματικώς θα τελειώσουν όλα! άποκρίθηκε ο Κύρος Σμιθ. Την ήμέρα που θα περάση ή θάλασσα από τον τοίχο και θα

χυθ' από την κεντρική έστία του ήφαιστείου ως τα έγκατα του νησιού, όπου βράζουν τα μέταλλα, την ήμέρα εκείνη, Πέγκροφ, ή νήσος Λίγκολν θάνατιναχθή, όπως θάνατινάξουνταν ή Σικελία, π.χ., αν χύνονταν μέσα στην Αίτνα ή Μεσόγειος Θάλασσα!

Οι άποικοι δεν άποκρίθηκαν τίποτα. Κατάλαβαν επιτέλους ποίος κίνδυνος τους άπειλούσε.

Ο Κύρος Σμιθ δεν έλεγε καμιά υπερβολή. Πολλοί άνθρωποι σκέφθηκαν ως τώρα, πως θα μπορούσαν ίσως να σβύσουν τα ήφαιστεία, που σχεδόν όλα ύφώνονται κοντά σε θάλασσες ή λίμνες, αν έκαναν τρόπο ώστε να μπουν μέσα τα νερά. Δεν ήξεραν όμως πως έτσι θάνατινάξουνταν ένα μέρος της γήινης σφαίρας, όπως ένα καζάνι άτμομηχα-

νής, όταν περιορίζεται άξαφνα ο άτμός. Γιατί το νερό που θάφευτε σ' ένα κλειστό χώρο, όπου ή θερμοκρασία είναι χιλιάδων βαθμών, θα εξατμίζονταν άμέσως με τέτοια δύναμη, που κανένας σφαγμός δεν θα μπόρούσε να της άντισταθ'.

Ήταν λοιπόν φανερό, ότι ή νήσος Λίγκολν δεν θα βαστούσε παρά όσο και ο τοίχος της κρύπτης Δακκάρ. Κι' ή φοβερή καταστροφή που την άπειλούσε, δεν ήταν ζήτημα ούτε μηνών, ούτε έβδομάδων, ήταν ζήτημα ήμερών και ίσως ώρών!...

Το πρώτο αίσθημα των άποίκων ήταν λύπη βαθιά. Δεν συλλογίζονταν τον κίνδυνο που άπειλούσε αυτούς τους ίδιους, παρά την καταστροφή του έδάφους εκείνου που τους έδωσε άσυλο, του νη-

σιού εκείνου που το άγαπούσαν και που όνειρεύονταν να το κάμουν μια μέρα εύτυχισμένο. Μάταιοι τόσοι κόποι, χαμένη τόση έργασία!

Ο Πέγκροφ δεν μπόρεσε να κρατήσει ένα χοντρό δάκρυ που έπεσε στο μάγουλό του και που δεν έσκέφθηκε καν να το κρύψη.

Η συνομιλία βάσταξε άκόμα λίγο ώρα. Οι άποικοι συζήτησαν ποιές πιθανότητες σωτηρίας μπορούσαν ναχουν άκόμα. Κι' έφθασαν στο συμπέρασμα, ότι δεν έπρεπε να χάσουν στιγμή, και ότι ή

κατασκευή του καράβιού έπρεπε να τελειώση με κάθε θυσία το γρηγορότερο, γιατί δεν ήταν κι' άλλη σωτηρία για τους κατοίκους της νήσου Λίγκολν.

Όλοι τώρα έπρεπε να έργασθούν στο ναυπηγείο, χωρίς να κοιτάζουν τίποτ' άλλο. Τί θα τους έχρησιμους, άλλήθεα, να θερίσουν, να μαζέψουν, να κυνηγήσουν, ναξήσουν τις προμήθειες του Γρανιτινού Παλατιού; Τώρα όλα περιττά.

Όσα είχαν οι άποθήκες και τα κελάρια, έφθαναν με το παραπάνω για να εφοδιάσουν ένα πλοίο και για το πιό μακρινό ταξίδι. Το μόνο άναγκαίο ήταν τώρα να τελειώση το πλοίο, για να καταφύγουν σ' αυτό οι άποικοι πρίν έλθ' ή θανάποφευκτη καταστροφή.

[Έπειτα συνέχεια]

